

UITGEVERIJ aksant

Catalogus

NAJAAR 2004

Coen van Harten

DE ZORG**Louk Israëls' onderduikgeschiedenis**ISBN 90 5260 149 6, 128 pagina's,
geïllustreerd, gebonden, € 9,90**September 2004**

1942. 'Ik wisselde mijn eerste tand in de gevangenis van het politiebureau in Zwolle.' Loukie Israëls is zes jaar. Zijn eerste onderduikadres was een als Wehrmachtshome gevorderd hotel in Zwolle, zijn tweede schuilplaats een inrichting voor meisjes in een Gelders kasteel. Na verraad werden Loukie en zijn drie jaar oudere broer Nico daar door de marechaussee gearresteerd. Verraad – door een NSB'er, een politiecommissaris, een hospita en een wachtmeester van politie – leidde tot de moord op hun ouders en grootouders. Loukie en Nico overleven de jodenvervolging, dankzij dikwijls naamloze helpers, vooral vrouwen. Na een tweede arrestatie blijkt ook de Hollandsche Schouwburg niet het begin van hun einde. Aan een pastorale episode bij calvinistische boeren in de Haarlemmermeer komt een einde als in de boomgaard een SS-politieman wordt doodgeschoten. Loukie wordt opgenomen in een negen kinderen tellend katholiek gezin in Heemskerk. Hij is niet de enige onderduiker in de kleine arbeiderswoning. Op zolder huist een gedroste SS'er. En een dochter heeft verkering met een Wehrmachtsoldaat. Gebaseerd op de herinneringen van Louk Israëls en onderzoek. Literaire non-fictie bij Aksant.

Coen van Harten is freelance journalist. Louk Israëls is zakenman.

Om verder te lezen

Barendregt,
Oorlogseffecten
Croes & Tammes,
'Gif laten wij niet voortbestaan'
Von der Dunk,
Wanneer wordt het verleden verleden?
De Haan,
Een eigen patroon

Barbara Kruijzen (redactie)

BARBIE
Historische opstellen over een droomvrouw

ISBN 90 5260 142 9, 96 pagina's,
rijk geïllustreerd, full colour, € 12,90

Reeds verschenen

Op 9 maart 2004 vierde Barbie haar 45^e verjaardag. Ze werd op die datum in 1959 gepresenteerd op een speelgoedbeurs in New York. Vijf jaar later was ze voor het eerst ook in Nederland te koop. De pop was een doorslaand succes. Er zijn in veertig jaar tijd in ons land alleen al miljoenen barbiepoppen verkocht. Veel meisjes hebben een deel van hun jeugd met het slanke plastic vrouwtje doorgebracht. Maar hoe bijzonder is Barbie eigenlijk? Dit boek laat zien dat ook Griekse en Romeinse meisjes in de klassieke oudheid al speelden met poppen met beweegbare ledematen en vrouwelijke lichaamsvormen. Zo nieuw was het concept van Mattel dus niet. Ook de typische roze kleur valt historisch gezien niet samen met de introductie van Barbie. Lichtroze was in de achttiende eeuw een typische mannenkleur. Verschillende andere speelgoedfabrikanten brachten tienerpoppen voor meisjes op de markt, maar geen enkele pop beleefde het succes van Barbie.

Het boek verschijnt bij de tentoonstelling *Barbie 45 jaar droom en werkelijkheid*, tot en met 9 januari 2005 te zien in het Limburgs Museum te Venlo.

Barbara Kruijzen is conservator bij het Limburgs Museum te Venlo. Met bijdragen van Annemarieke Willemsen, Irene Cieraad en H el ne Winkelman.

Om verder te lezen

Winkelman,
Hier is Barbie en de rest van de Mattel-familie (1964-2003)

Brigitte Slot

IEDEREEN KAPITALIST
De ontwikkeling van het beleggings-
fonds in Nederland gedurende de 20ste
eeuw

ISBN 90 5260 151 8, 544 pagina's,
 gebonden, € 35,00

November 2004

Beleggingsfondsen waren in Nederland al vanaf de tweede helft van de 18^e eeuw in de kiem aanwezig. De doorbraak van het beleggingsfonds kwam aan het einde van de jaren twintig van de 20^e eeuw, toen in de Nederlandse pers artikelen verschenen over het succes van 'investment trusts' in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. 'Den klein-kapitalist' kreeg de mogelijkheid veilig en goedkoop in effecten te beleggen. Na een halve eeuw van langzame ontwikkeling, kwam de groei van de markt voor beleggingsfondsen in de jaren tachtig en negentig in een stroomversnelling. Eén op de vier particuliere huishoudens in Nederland heeft aandelen of participaties in enig beleggingsfonds in bezit.

Over de ontwikkeling van het 'product' beleggingsfonds en de toenemende populariteit van deze manier van beleggen, is in de Nederlandse economisch-historische literatuur vrijwel niets onderzocht of vastgelegd. En dat terwijl beleggingsfondsen voor meer dan een miljoen huishoudens de mogelijkheid geschapen hebben om op indirecte wijze mede-eigendom over de productiemiddelen te verwerven. Ze hebben op deze wijze bijgedragen tot de democratisering van het kapitalistische systeem zelf.

Brigitte Slot is econoom en thans werkzaam bij het Ministerie van Financiën.

Om verder te lezen

Van Gerwen & Van
 Leeuwen,
Zoeken naar zeker-
heid
 Peet,
Over leven op de
markt

Sjaak van der Velden

WERKNEMERS IN ACTIE
Twee eeuwen stakingen, bedrijfsbezettingen en andere acties in Nederland

ISBN 90 5260 144 5, ca. 160 pagina's,
 pocket, geïllustreerd, € 15,00

Oktober 2004

De geschiedenis van stakingen in Nederland is er een van hartverscheurende nederlagen naast machtige overwinningen. Tijdens stakingen is gestreden voor rechtvaardigheid en solidariteit en tegen de alleenheerschappij van economische wetten. Aan het einde van de vorige eeuw behoorden stakingen volgens velen tot het verleden. We leefden midden in de euforie over de Nieuwe Economie die voor eens en voor altijd een einde zou maken aan de oude, met zijn conjunctuurbewegingen en tegenstellingen tussen maatschappelijke groepen. Het werd voorgesteld alsof het kapitalisme definitief was veranderd. De val van de Berlijnse Muur gaf ook voedsel aan deze opvattingen. Er werd zelfs gesproken over het Einde van de Geschiedenis. Vanaf toen zou alles beter worden en ouderwetse zaken als stakingen en klassenstrijd hoorden niet meer bij de nieuwe maatschappij. Het liep allemaal heel anders.

Sjaak van der Velden is twintig jaar timmerman geweest en promoveerde in 2000 aan de Leidse universiteit op een onderzoek naar stakingen in Nederland. Tegenwoordig is hij werkzaam als archiefcoördinator bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam en schreef hij tientallen artikelen over de geschiedenis van stakingen.

Om verder te lezen

Heerma van Voss,
Why is there no socialism in the Netherlands?
 Van der Velden,
Stakingen in Nederland
 Wals,
Makers en Stakers

Erhan Tuskan & Jaap Vogel

LIED UIT DEN VREEMDE – GURBET TÜRKÜSÜ
Brieven en foto's van Turkse migranten
1964-1975

ISBN 90 5260 140 2, 252 pagina's,
 groot formaat, geïllustreerd, full colour,
 € 20,00

Intekenprijs tot 1 oktober 2004: € 15,00

November 2004

Dit boek staat stil bij het feit dat veertig jaar geleden een wervingsverdrag werd gesloten tussen Nederland en Turkije. Op basis hiervan konden Nederlandse bedrijven tijdelijke arbeidskrachten ('gastarbeiders') werven in Turkije. In het boek zijn de eerste ervaringen van de Turkse gastarbeiders in Nederland, in woord en vooral beeld, vastgelegd. Gewone mensen van allerlei achtergronden: mannen en vrouwen, stedelingen en plattelanders, met verschillende beroepen, verschillende godsdienstige overtuigingen en verschillende culturen. Wat waren hun verwachtingen, hun dromen en wat waren de alledaagse ervaringen? Dit alles wil het boek vastleggen voor het nageslacht, waarvoor de verhalen over gastarbeid langzamerhand tot een heel ver verleden begint te horen.

Een uitgave in samenwerking met het Inspraakorgaan Turken in Nederland (IOT).

Erhan Tuskan is als archivaris verbonden aan het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam. Jaap Vogel is historicus en auteur van onder andere de migratiegeschiedenis van Haarlem, 1570-1980.

Om verder te lezen

Van Eijl, Heerma van
 Voss & De Rooy
Sociaal Nederland
 't Hart, Lucassen &
 Schmal,
Nieuwe Nederlanders
 Poldervaart, Schilt &
 Willemse,
Van hot naar her
 Vogel,
Migranten in Haarlem

Danielle van den Heuvel

**'BIJ UIJTLANDIGHEIJT VAN HAAR MAN'
Echtgenotes van VOC-zeelieden,
aangemonsterd voor de kamer Enkhuizen
(1700-1750)**

ISBN 90 5260 156 9, 120 pagina's,
geïllustreerd, € 15,00

Oktober 2004

Tussen 1602 en 1795 voer de Verenigde Oost-Indische Compagnie met zo'n 4.500 schepen naar de Oost. Met deze schepen vertrokken er jaarlijks vele duizenden mannen uit de Republiek. Een deel van deze mannen liet bij vertrek een vrouw, en soms ook kinderen, achter. Deze achterblijvers moesten in de jaren die volgden zonder echtgenoot en vader het hoofd boven water zien te houden.

Dit boek vertelt het verhaal van de echtgenotes van Oost-Indiëvaarders die tussen 1700 en 1750 aanklopten bij de kamer Enkhuizen. Het leven van deze vrouwen was zwaar. Desondanks wisten de meeste zeemansvrouwen zonder hulp van de armenzorg rond te komen. Zowel regelingen getroffen door de VOC als door de stedelijke overheid droegen hieraan bij. Op deze wijze werd een vangnet gecreëerd voor de vele achterblijvers in de Republiek.

Deze studie werd in november 2003 bekroond met de J.R. Bruijnprijs.

Danielle van den Heuvel is als historica verbonden aan het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam en schrijft een dissertatie over handeldrijvende vrouwen in de vroegmoderne Noordelijke Nederlanden (1580-1815).

Om verder te lezen

Bruijn & Gaastra,
*Ships, sailors and
spices*

De Korte
*De jaarlijkse
financiële verant-
woording in de
Verenigde Oostin-
dische Compagnie*

Frits Horsten

**DE DOORGAANDE WEGEN IN NEDERLAND VAN DE
16^E TOT DE 19^E EEUW**
Een historische wegenatlas

ISBN 90 5260 158 5, 144 pagina's,
atlasformaat 297 x 420 mm, geïllustreerd
in kleur, € 60,00

November 2004

In tegenstelling tot de ons omringende landen is het historische wegenonderzoek in Nederland nog nauwelijks van de grond gekomen. Enkele malen zijn interessante aanzetten tot bovenlokaal onderzoek gedaan, maar tot een synthese van deze onderzoeken is het nooit gekomen. Mogelijke oorzaak van de onderbelichting van dit onderwerp is dat het verkeer te water economisch altijd een veel belangrijker rol gespeeld heeft in ons land.

Aan de hand van divers bronnenmateriaal brengt Frits Horsten in deze atlas de doorgaande wegen in Nederland in kaart voor de jaren 1600, 1810 en 1848. Welke wegen waren er op de verschillende punten in de tijd? Welke zijn er bijgekomen, verdwenen of veranderd? Hoe was de begaanbaarheid van de wegen, welke veranderingen traden hierin op en wat betekende dit voor het vervoer in ons land? Naast de historische kaarten in de atlas, komen in de tekst deze vragen aan de orde.

Frits Horsten is historisch geograaf en verbonden aan de Universiteit van Amsterdam.

Om verder te lezen

Filarski,
*Kanalen van de
Koning-Koopman*

Hugo Landheer

KERKBOW OP KREDIET

De financiering van de kerkbouw in het bisdom Haarlem gedurende de periode 1795-1965

ISBN 90 5260 155 0, 576 pagina's,
geïllustreerd, € 39,90

November 2004

Kerkbouw was ooit big business. Er waren architecten die zich specialiseerden in de kerkbouw. Voortdurend moesten nieuwe, dure kerken worden gebouwd om de aanwas van nieuwe katholieken op te vangen. Nu de meeste kerken leegstaan, lijkt dat een onbegrijpelijke zaak.

De belangrijkste bron voor de financiering van de kerkbouw was het 'levende geld', het geld dat de gelovigen opbrachten. Op die smalle basis werd een ingenieus systeem ontwikkeld van 'kerkelijk krediet'. Kapitaalkrachtige katholieke instellingen en later ook katholieke banken bleken bereid op basis van de kerkelijke inkomsten kredieten te verstrekken. Voordeel was dat de parochies met weinig eigen vermogen binnen betrekkelijk korte tijd nieuwe kerken konden bouwen. Nadeel was dat het systeem erg conjunctuurgevoelig was en dat het kerkelijk krediet werd verstrekt op commerciële voorwaarden.

In dit boek wordt aan de hand van vele voorbeelden gebaseerd op uitgebreid archiefonderzoek, een poging gedaan uit te leggen hoe het bisdom Haarlem probeerde de gelovigen binnen de kerk te houden door te investeren in de bouw van meer dan vijfhonderd nieuwe kerken binnen een periode van 170 jaar.

Hugo Landheer is zelfstandig tekstschrijver. Zijn werkveld is de bouw in de ruime zin van het woord.

Arianne Baggerman & Rudolf Dekker
(redactie)

**EGODOCUMENTEN:
NIEUWE WEGEN EN BENADERINGEN
Themanummer Tijdschrift voor
Sociale en Economische
Geschiedenis**

ISBN 90 5260 153 4, 160 pagina's,
geïllustreerd, € 15,00

December 2004

Egodocumenten worden geassocieerd met intimiteit, zelfonderzoek en openhartigheid, maar ook met verhulling, verdediging en zelfs onbetrouwbaarheid. Historici hebben dan ook lang wantrouwend tegenover deze bronnen gestaan. De laatste jaren zien we echter een toenemende fascinatie voor deze ambivalente teksten. In deze bundel, waarin de teksten zelf op de voorgrond staan, worden nieuwe wegen ingeslagen. Vorm en inhoud worden in onderlinge samenhang bestudeerd. Zo wordt de opkomst van het dagboek gerelateerd aan die van het mechanische uurwerk in de zeventiende eeuw en de opkomst van de pedagogiek in de achttiende en negentiende eeuw. In andere bijdragen wordt een dagboek geanalyseerd op leesgedrag en religieuze ervaringen. Hoezeer autobiografen zelf worstelden met de vorm, blijkt uit een bijdrage over de memoires van prinses Wilhelmina van Pruisen. De groei van het autobiografisch bewustzijn in de laatste eeuw, wordt tenslotte duidelijk gemaakt aan de hand van jeugdherinneringen uit de 19^e en 20^e eeuw. Uit alle bijdragen blijkt dat egodocumenten meer te bieden hebben dan illustraties en anekdotes; uiteindelijk roepen ze nieuwe fundamentele vragen op en geven daardoor richting aan de ontwikkeling van zowel de sociaal-economische als cultureel-politieke geschiedschrijving.

Arianne Baggerman en Rudolf Dekker zijn historici en verbonden aan de Erasmusuniversiteit Rotterdam.

Om verder te lezen

Altena,
*'En al beschouwen
alle broeders mij als
den verloren broeder'*
Van Harten,
De Zorg
De Wilde,
*'Een sterke geest van
vrijheid'*

Thomas J.A. Terlouw (redactie)

**GESCHIEDENIS VAN DE FYSIOTHERAPIE GEZIEN
DOOR ANDERE OGEN**

ISBN 90 5260 163 1, 352 pagina's,
geïllustreerd, € 27,50

November 2004

De geschiedenis van de fysiotherapie was tot 1989 een nagenoeg onontgonnen gebied. Om in deze situatie verandering te brengen werd 15 jaar geleden de Stichting Geschiedenis Fysiotherapie (SGF) opgericht. Ter gelegenheid van het derde lustrum verschijnt een bundel met bijdragen over de geschiedenis van de fysiotherapie in Nederland en in sommige van de ons omringende landen in de eerste helft van de 20^e eeuw. Wetenschappers uit verschillende disciplines uit binnen- en buitenland beschrijven onderwerpen variërend van de verhouding tussen beroepsgroepen, de relatie met ziektekostenverzekeraars, beroepsinhoudelijke kwesties, 'gender' gerelateerde problematiek, tot de rol die de overheid heeft gespeeld in de ontwikkeling van de fysiotherapie. De combinatie van bijdragen van Nederlandse en buitenlandse wetenschappers van divers pluimage belicht de Nederlandse fysiotherapiegeschiedenis vanuit verschillende perspectieven. Ook stellen de verschillende verhalen ons in staat de eerste vergelijkingen tussen landen te maken.

Thomas J.A. Terlouw studeerde na zijn fysiotherapie-opleiding bewegingswetenschappen aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. In 1989 richtte hij de Stichting Geschiedenis Fysiotherapie op, waarvan hij nu secretaris is. In 1991 verdedigde hij succesvol zijn proefschrift De opkomst van het heilgymnastisch beroep in Nederland in de 19de eeuw. Over zeldzame amfibieën in een kikkerland. Sindsdien heeft hij afwisselend als freelancer en in dienstverband gewerkt aan de verdere uitbouw van de geschiedenis van de fysiotherapie in binnen- en buitenland.

Om verder te lezen

Veraghtert &
Widdershoven,
Twee eeuwen
solidariteit

Jan Kok & Marco van Leeuwen (redactie)

PARTNERKEUZE EN HUWELIJK IN HEDEN EN VERLEDEN

ISBN 90 5260 152 6, 320 pagina's,
geïllustreerd, € 25,00

November 2004

Iedereen denkt eraan, velen dromen ervan: leven met een partner. Partnerkeuze is van groot belang voor het eigen geluk. Maar hoe gaat dat eigenlijk: is het wel een keuze? Deze bundel bevat een dertiental boeiende artikelen over regels en realiteit van partnerkeuze: van romantische liefde tot het calculerend najagen van een fortuin.

Vroeger moest de ware Jacob(a) hetzelfde geloof hebben, uit dezelfde sociale groep komen en liefst ook nog uit dezelfde omgeving. Ouders, buren en de pastoor bemoeiden zich ermee. Als er bezit in het spel was, was de partnerkeuze een zaak die de hele familie aanging. In onze tijd lijken de romantische liefde en de autonomie van het individu de boventoon te voeren. Wat betekent dit voor de partnerkeuze? Hoe vrij zijn wij?

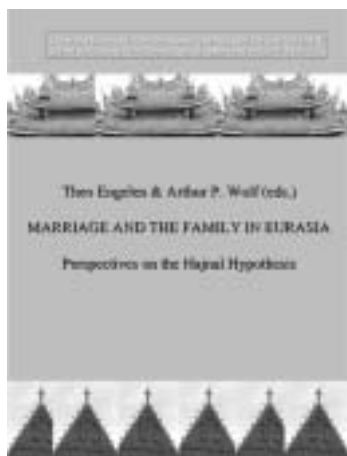
De auteurs bespreken vele aspecten van het persoonlijk en maatschappelijk leven. Wat zeggen adviesboeken en contactadvertenties over maatschappelijke normen rond partnerkeuze? Hoe vinden en vonden kinderen van rijke burgers en boeren een partner met bezit? Hoe vinden etnische minderheden partners? Wat betekenen gemengde huwelijken voor integratie? Zijn 'huwelijksmarkten' groter geworden: van dorp via regio naar het land of zelfs de EU? Hebben relatiebureaus en chat-programma's de markt opengegoid?

Jan Kok en Marco van Leeuwen zijn historici en verbonden aan het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam.

Om verder te lezen

Van Eijl, Heerma van
Voss & De Rooy,
Sociaal Nederland

Theo Engelen & Arthur P. Wolf (eds.)

MARRIAGE AND THE FAMILY IN EURASIA
Perspectives on the Hajnal
Hypothesis

ISBN 90 5260 154 2, 288 pagina's,
 € 25,00

Oktober 2004

De 'Hajnal hypothese' vormde jarenlang de rode draad in onze geschiedschrijving van bevolking en gezin in Europa, ook in vergelijkingen met Azië. Alleen in Europa zou de bevolkingsgroei aan de bestaansmiddelen zijn aangepast, dankzij de beperking van het huwelijk. In Azië bestond zo'n veiligheidsklep niet, met alle gevolgen van dien. Dit boek biedt de laatste inzichten over dit Europese huwelijkspatroon en de uniciteit ervan. Is de nuptialiteit in West-Europa inderdaad uitzonderlijk? Welke plaats nemen Oost- en Zuid-Europa in? Maar ook: hoe homogeen is het beeld dat Azië te zien geeft, wanneer we India en Japan in de beschrijving meenemen? Daarnaast vragen de auteurs zich af wat de relatie is van het West-Europees huwelijkspatroon met de 'demografische transitie-theorie'? Tevens buigen ze zich over factoren die de Hajnal hypothese overslaat zoals de positie van vrouwen, dienstpersoneel en kinderen, alsmede de gevolgen van het huwelijkspatroon voor de 'seksualiteit van jongeren'.

Deel 1 in de nieuwe serie Life at the Extremes, waarin op basis van nieuw onderzoek op het niveau van individuele gezinnen opnieuw bekeken wordt of de Malthusiaanse visie op de tegengestelde voortplantingspatronen in Europa en elders, bovenal in China, gehandhaafd kan worden. Hiertoe vergelijken de auteurs Nederland en Taiwan, twee landen waarvoor het dankzij unieke bevolkingsadministraties mogelijk is om diepgravend demografisch onderzoek te doen. Life at the Extremes exploreert de mogelijkheden van internationaal vergelijkend onderzoek en levert een belangrijke bijdrage aan het voortdurende debat over de verschillen in ontwikkeling tussen Azië en Europa.

Hans Derks

JEW, PARIAH OR NOMAD
Studies on Hannah Arendt's choice

ISBN 90 5260 157 7, 384 pagina's,
 geïllustreerd, € 39,90

November 2004

Puinhoven in New York en muren in Israël staan symbool voor de diepste crisis van de 'Westerse Geloofwaardigheid'. Hannah Arendt als onderzoekster van staatsterrorisme, politiestaat, zionisme en van de Holocaust als staatspropaganda, biedt een geheel eigen visie op deze crisis.

In zijn nieuwe boek ontdekt Hans Derks Arendts nomadische kijk op het joodse volk. Webers antisemitische theorieën over nomaden en bijbels Jodendom vormen het startpunt. 'Gast' en 'getto' posities voor identiteit en repressie van joden volgen; dan het parvenu karakter van joden als 'Hofjuden' en de redenen waarom proletarische joden, bij voorbeeld in het verzuilde Holland, aan hun dramatische lot zijn blootgesteld.

Actueel element van Arendts visie is het dubbelzinnige zionisme: de schokkende gebeurtenissen in Israël maken de vraag 'wie is nu eigenlijk jood?' pijnlijk. Haar keuze is ook door (subtiele) mechanismen van sociale en culturele uitsluiting bepaald, zoals die blijken uit Allan Blooms kritiek in de USA of de affaire rond haar vriend en lotgenoot, Harry Mulisch, in het hypocriete Holland. Uiteindelijk kan het 'nomadische alternatief' van Arendt ontvouwd worden. Toch nog een optimistisch boek dus.

Hans Derks is historicus en socioloog en auteur van veelbesproken boeken als Stad en Land, Markt en Oikos (1986), Kroniek van 3 eeuwen revoluties (1989), De Koe van Troje. De mythe van de Griekse Oudheid (1996) en Deutsche Westforschung. Ideologie und Praxis im 20. Jahrhundert (2001).

Om verder te lezen

Croes & Tammes,
'Gif laten wij niet voortbestaan'
 Van Harten,
De Zorg
 De Vries,
Of mettle and metal

Ferry de Goey (ed.)

**COMPARATIVE PORT HISTORY OF
ROTTERDAM AND ANTWERP
(1880-2000)
Competition, cargo and costs**

ISBN 90 5260 139 9, 288 pagina's,
€ 19,90

Reeds verschenen

De twee havensteden Rotterdam en Antwerpen liggen slechts honderd kilometer van elkaar verwijderd onder vergelijkbare omstandigheden; de een aan de Maas, de ander aan de Schelde. Ondanks integratietendensen op Benelux' en op Europees niveau maakt het economisch belang van beide steden bij hun havens concurrentie onvermijdelijk. Deze strijd kent een lange, roerige geschiedenis. Markante conflictpunten zijn bijvoorbeeld de verdieping van de Schelde en de 'IJzeren Rijn'. Deze oude spoorwegverbinding loopt tussen Antwerpen en het Ruhrgebied en doorkruist daarbij ook Nederlands grondgebied. Het debat over het gebruik van deze lijn loopt nog steeds.

De verhouding tussen de twee steden houdt de gemeederen al tijden bezig, maar is opvallend genoeg zelden onderwerp van historische studies. Het weinige onderzoek dat ernaar gedaan is, heeft slechts geleid tot stigmatiserende conclusies over de aard van de activiteiten van beide havens. *Comparative Port History* waagt zich wel aan een gedegen vergelijking van de twee werelddhavens. Een belangrijke conclusie van het boek is dat de haventarieven, die vaak veel publiciteit genereren, nauwelijks invloed hebben op de goederenstromen.

Ferry de Goey is historicus en verbonden aan de Erasmusuniversiteit Rotterdam.

Om verder te lezen

Horlings,
*The economic
development of the
Dutch service sector
1800-1850*
Segers, Loyen, Dejongh &
Buyst,
*Op weg naar een
consumptiemaat-
schappij*

Cátia Antunes

GLOBALISATION IN THE EARLY MODERN PERIOD
The economic relationship between Amsterdam and Lisbon, 1640-1705

ISBN 90 5260 164 x, 240 pagina's,
 geïllustreerd, € 24,90

November 2004

Wetenschappers, politici en activisten hebben zich de laatste jaren op het verschijnsel 'globalisering' gestort. Maar de uitwisseling van goederen, diensten en ideeën, de totstandkoming van militaire en politieke bondgenootschappen en de migratie van mensen, vormen te samen geen nieuw fenomeen. Het globaliseringsproces is in feite in de hele geschiedenis te ontwaren, met name in de vroegmoderne tijd. Deze periode was er een van ontdekkingen, expansie en innovatie. Europeanen, Aziaten, Afrikanen en Amerikanen ontwikkelden langdurige relaties door arbeid, handel en culturele uitwisseling. Een van de beste case studies van het proces van historische globalisering is de vergelijkende havengeschiedenis in de vroegmoderne tijd. Cátia Antunes reconstrueert het samenspel van 'globalizing agents' in Amsterdam en Lissabon. Deze twee havens hielden zich bezig met locale, regionale en intercontinentale handel, kredietverstrekking, investeringen en arbeidsnetwerken. Antunes stelt dat handel en diplomatie de essentiële elementen waren in de dynamische socio-economische relatie tussen de twee havensteden. Handelaren, economische agenten, vertegenwoordigers en diplomaten waren de voortrekkers in het globaliseringsproces in de vroegmoderne tijd. Antunes ontwikkelde een overtuigend model voor het begrijpen van deze facinerende historische periode.

Cátia Antunes is historica en verbonden aan de Universiteit Leiden.

Jos van Beurden & Jan-Bart Gewalt

**FROM OUTPUT TO OUTCOME?
25 years of IOB evaluations**

ISBN 90 5260 143 7, 120 pagina's,
€ 17,90

September 2004

In 1977 kampte minister Jan Pronk van Ontwikkelingssamenwerking met twee problemen. Zijn ambtenaren stelden de successen van de Nederlandse hulp aan arme landen te mooi voor. Rechtse parlementariërs en media deden het tegenovergestelde. Zij wilden de hulp juist het liefst afschaffen. Pronk richtte daarom een inspectie op die hem objectief en onafhankelijk kon berichten over het wel en wee van de hulp. Anno 2004 is die inspectie uitgegroeid tot de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Die is niet meer weg te denken. Deze vanzelfsprekendheid blijkt echter geen garantie voor een makkelijk bestaan, zoals onderzoeksjournalist Jos van Beurden en historicus Jan-Bart Gewalt in *From Output to Outcome?* aantonen. Zij beschrijven aanvallen op zijn onafhankelijkheid, pesterijen binnen het ministerie, het negeren van rapporten, en het voortdurende gevecht om erkenning. Centraal staat natuurlijk de geschiedenis van de kunst van het evalueren.

Jos van Beurden is onafhankelijk onderzoeksjournalist met als specialismen Noord-Zuidverhoudingen en behoud van materieel cultureel erfgoed. Jan-Bart Gewalt is verbonden aan het Afrika Studie Centrum van de Universiteit Leiden.

Maarten Evenblij

GEZONDHEID IN KLEUR
Nieuwe inzichten uit het
onderzoeksprogramma
Cultuur & Gezondheid

ISBN 90 5260 150 X, 112 pagina's,
 geïllustreerd, € 15,00

Deel 7 in de NWO-reeks *Sociale cohesie in Nederland*.

December 2004

Tien procent van de Nederlandse bevolking is inmiddels van niet-westerse afkomst. Die multiculturaliteit heeft ook consequenties voor de gezondheidszorg. Want migranten hebben niet altijd dezelfde ziekten als autochtonen en ook maken ze niet op dezelfde manier gebruik van de aangeboden zorg. Diverse etnische groepen verschillen onderling in gezondheid en gezondheidsbeleving. Er is nog veel onduidelijk over de oorzaken van zulke verschillen. Wil de zorg in Nederland voor alle etnische bevolkingsgroepen een gelijke kwaliteit en toegang hebben, dan is daar meer en vaak gedetailleerde kennis voor nodig. Het onderzoeksprogramma Cultuur & Gezondheid van ZonMw heeft in de afgelopen jaren enkele tientallen wetenschappelijke studies naar de relatie tussen etniciteit en gezondheid laten uitvoeren. Daarin staan vragen centraal als: waarom leven Marokkaanse mannen langer dan autochtone mannen? Gaan migranten vaker naar de dokter? Wat stellen Surinamers zich voor bij een goede zorg voor ouderen? Hoe komen mensen met een Afrikaanse etnische achtergrond aan zo'n hoge bloeddruk? En waarom hebben Turkse meiden vaker een depressie? De onderzoeken leveren verrassende nieuwe kennis over de gezondheid van en zorg voor allochtonen in Nederland.

In *Gezondheid in kleur* beschrijft wetenschapsjournalist Maarten Evenblij – onder redactie van Johan Mackenbach en Evert van der Veen – de belangrijkste resultaten van het programma Cultuur & Gezondheid. Het boekje is niet alleen geschikt voor beleidsmakers en professionals in de gezondheidszorg, maar ook voor louter geïnteres-

In **november 2004** verschijnen in de NWO-reeks *Sociale cohesie in Nederland*:

Gerard de Vries & Klasien Horstman (redactie)
Genetica van laboratorium naar samenleving. De ongekende praktijk van voorspellende genetische testen
ISBN 90 5260 159 3, ca. 240 pagina's, ca. € 20,00

Hetty van Emmerik & Karin Sanders (redactie)
Solidair gedrag binnen moderne organisaties. Onderzoek naar het geven van steun en hulp op de werkplek
ISBN 90 5260 160 7, ca. 320 pagina's, ca. € 22,50

Renske Biezeveld & Ronald Beltzer
Het effect van sociale transitie op het bedrijfsgebonden pensioenstelsel
ISBN 90 5260 161 5, ca. 240 pagina's, ca. € 20,00

Jules Peschar (redactie)
Competenties en cohesie
ISBN 90 5260 162 3, ca. 240 pagina's, ca. € 20,00

Anne-Wil Petterson, met illustraties
van Stephan Giannini

COLA, CAMPUS EN COLLEGE
Alles wat je moet weten over studeren
in de Verenigde Staten

ISBN 90 5260 148 8, 176 pagina's,
geïllustreerd, € 10,00

Oktober 2004

Kort nadat Engelse upperclass immigranten in New England voet aan wal zetten, stichtten zij in 1636 Harvard University, Amerika's eerste universiteit. Inmiddels wordt het hoger onderwijs in Amerika gedragen door zo'n 3.500 instellingen, met elk een eigen karakter. Deze verscheidenheid aan universiteiten biedt voor elk wat wils en dat heeft aantrekkingskracht op buitenlandse studenten. Zo'n 500.000 studenten per jaar gaan voor studie of onderzoek naar de Verenigde Staten, waaronder 2.000 Nederlanders. Een jaar studeren aan een Amerikaanse universiteit vergt veel voorbereiding. Door het grote aantal keuzemogelijkheden is het een helse zoektocht om een geschikte universiteit te vinden. Voor toelating moeten vervolgens diverse essays worden geschreven en voor voldoende financiering worden gezorgd. Daarnaast moeten verzekeringen, huisvesting en een visa geregeld worden. Dit boekje biedt praktische tips en concrete handvatten voor het organiseren van een verblijf aan een Amerikaanse universiteit. Bovendien is het de eerste Nederlandstalige uitleg van het hoger onderwijs in de Verenigde Staten en geeft het een compleet overzicht van de geschiedenis ervan.

Een uitgave in samenwerking met het Nederlandse Fulbright Center.

Anne-Wil Petterson haalde haar Bachelor's en Master's degree in Filosofie aan de City University of New York. Daarna schreef zij voor Harper's Weekly en New York Magazine en deed zij redactiewerk voor St. Marten's Press in New York. Nu doceert zij aan de International School of Writing van de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht en aan de Schrijversvakschool in Amsterdam.

Jeroen Windmeijer

PONCHO'S, PANFLUITEN EN PAARDENSTAARTEN
Indiaanse handelsreizigers en straat-
muzikanten uit Otavalo, Ecuador

ISBN 90 5260 141 0, 352 pagina's,
pocket, geïllustreerd, € 15,00

September 2004

Iedereen kent ze: groepjes Zuid-Amerikaanse indianen die in hun kleurige poncho's en het lange haar in een paardenstaart of vlecht gebonden, in onze winkelstraten op panfluit en gitaar liedjes als *El condor pasa* spelen. Ook verkopen ze truien, kledingjes, tassen, ceinturen en allerhande kunstvoorwerpen, naar eigen zeggen authentieke spullen uit hun geboortestreek. Wat lang niet iedereen weet is dat deze muzikanten en handelaren bijna allemaal uit dezelfde streek komen: de Otavalo-vallei in Ecuador. Daar worden zij gekoesterd als voorbeeld-indianen, om de buitenwereld te laten zien hoe ook de inheemse bewoners van dit land een eerlijke kans krijgen om met hard werken welvarend te worden. Jeroen Windmeijer gaat in dit boek op zoek naar de achtergronden van het succes van de Otavalo-indianen en stuit op een mythe.

'Het is een vlot leesbaar boek, met veel wetenswaardigheden. Achter de glimlach van de muzikanten gaat een wonderse wereld schuil.'

– *BN/De Stem*

'Windmeijer zet flink wat kanttekeningen bij het eenzijdige succesverhaal in een boek dat leest als een reisverhaal.'

– *Elsevier*

Jeroen Windmeijer is ontwikkelingssocioloog en promoveerde aan de Universiteit Leiden.

Om verder te lezen

Cohen, Falzon &
Mittelmeijer,
Veldwerk in uitvoering
Salman & Zoomers,
Imaging the Andes

May-May Meijer

***DOES SUCCESS BREED SUCCESS?
Effects of news and advertising on corporate reputation***

ISBN 90 5260 145 3, 320 pagina's,
€ 29,90

November 2004

'Een goede reputatie biedt meer zekerheid dan geld', beweerde Pulilius Syrus reeds 100 jaar voor Christus. Deze uitspraak is actueler dan ooit. Ahold, het eens zo gerenommeerde concern, ging bijna bankroet na berichten in de media over de boekhoudschandalen in februari 2003. Het Amerikaanse IT-bedrijf Emulex verloor 2,5 miljard dollar als gevolg van een nep persbericht geschreven door een waakzuchtige ex-werknemer.

Desalniettemin is onderzoek naar de effecten van mediaberichtgeving op bedrijfsreputatie schaars. Vandaar dat dit het centrale thema vormt in dit boek. Ook komen de effecten van reclame op reputatie aan bod. Aangezien onderzoek naar de invloed van mediaberichtgeving en reclame op reputatie nog in de kinderschoenen staat, wordt gebruikt gemaakt van theorieën uit de politieke communicatie en de sociale psychologie. Deze theorieën maken inzichtelijk waarom negatief nieuws in sommige gevallen tot een *betere* reputatie kan leiden en waarom het niet altijd verstandig is voor een organisatie om zich op elk thema te profileren. Om de hypothesen te toetsen is de mediaberichtgeving van acht verschillende organisaties en twee sectoren geanalyseerd en is de reputatie van die organisaties en sectoren gemeten.

May-May Meijer is communicatiewetenschapper en als senior onderzoeker verbonden aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Vrije Universiteit van Amsterdam.

Om verder te lezen

Vasterman,
Mediahype

Sjaak Kroon & Ton Vallen (redactie)

DIALECT EN SCHOOL IN LIMBURG

ISBN 90 5260 147 X, 100 pagina's,
€ 9,90

Deel 5 in de reeks *Studies in
Meertaligheid / Studies in
Multilingualism*, ISSN 1569-3155

September 2004

In de discussie over ongelijke onderwijskansen wordt de taalachtergrond van leerlingen vaak naar voren geschoven als één van de grote boosdoeners. Vooral waar sprake is van een duidelijk verschil tussen de thuistaal en de schooltaal, gaat de aandacht uit naar mogelijk negatieve invloeden van die thuistaal op het schoolsucces van leerlingen. Dat is ook het centrale thema van dit boek. Op basis van theoretische beschouwingen en empirische onderzoeksgegevens wordt nagegaan of het spreken van dialect invloed heeft op de schoolresultaten van leerlingen in het basisonderwijs in Limburg.

De uitkomsten van de studie laten zien dat dat in Limburg niet het geval is. Dit staat in nogal schril contrast met omvangrijke literatuur die zich over de problematiek van dialect en school juist grote zorgen maakt(e).

Net als in de rest van Nederland groeit ook in Limburg de invloed van het Standaardnederlands. Niettemin is het dialect er nog springlevend. Beslissend voor het voortbestaan van de Limburgse dialecten is de vraag of ze hun functie als communicatiemiddel in het dagelijkse leven kunnen behouden en als identiteitskenmerk van Limburgers kunnen blijven fungeren. Vooralsnog is dat zeker het geval.

Sjaak Kroon en Ton Vallen zijn verbonden aan Babylon, Centrum voor Studies van de Multiculturele Samenleving van de Universiteit van Tilburg; Sjaak Kroon is bovendien verbonden aan de Letterenfaculteit van de Radboud Universiteit Nijmegen.

*Verkoop & Administratie
Promotie & Publiciteit*

Uitgeverij Aksant
Cruquiusweg 31
1019 AT Amsterdam
tel.: 020 668 58 66
fax: 020 665 64 11
e-mail: info@aksant.nl

Distributie Nederland:

Centraal Boekhuis
Culemborg

Scholtens
Sittard

Vertegenwoordiging:

Nederland:

Mw. Henny Dekker
Gasthuismolensteeg 13
1016 AT Amsterdam
tel.: 020 623 25 21
fax: 020 624 13 12
e-mail: hdekker@dutch.nl

België:

Maklu-Uitgevers nv
Somersstraat 13-15
2018 Antwerpen
tel.: 03-231 29 00
fax: 03-233 26 59
e-mail: info@maklu.be

Aangegeven titels, omvang, prijs en verschijningsdatum zijn onder voorbehoud.

Uitgeverij Aksant
Cruquiusweg 31
1019 AT Amsterdam

tel.: (020) 668 58 66
fax: (020) 665 64 11

e-mail: info@aksant.nl
www.aksant.nl

aansluitnummer cb: 00.377